

RAHAPESUVASTASE VÕITLUSEGA SEOTUD HANKEMENETLUS

JUST/2018/JACC/PR/CRIM/018

JURISTIDELE RAHAPESU JA TERRORISMI RAHASTAMISE TÕKESTAMISE EESKIRJADE KOHTA KOOLITUSE VÄLJATÖÖTAMINE JA KORRALDAMINE ELI TASANDIL

KOOLITAJA JUHEND

22. veebruar 2021

Vastutuse välistamine

Käesolev teave on koostatud Euroopa Liiduga sõlmitud lepingu alusel (viitenumber: JUST/2018/JACC/PR/CRIM/018) ega kujuta endast Euroopa Komisjoni ametlikku arvamust. Komisjon ega ükski tema nimel tegutsev isik ei vastuta käesolevas dokumendis sisalduva teabe kasutamise eest.

KIRJASTAJAD

European Lawyers Foundation

Fluwelen Burgwal 58

2511 CJ – Haag

Madalmaad

+31 612 990 818

www.elf-fae.eu

info@elf-fae.eu

Euroopa Advokatuuride ja Õigusliitude Nõukogu

Rue Joseph II, 40

1000 – Brüssel

Belgia

+32 2234 6510

www.ccbe.eu

info@ccbe.eu

Foto (esileht)

© Adobe Stock

SISUKORD

SISSEJUHATUS	4
KUIDAS JUHENDIT KASUTADA?	5
<i>Õpiväljundid</i>	<i>6</i>
<i>Metoodika</i>	<i>7</i>
TULEMUSLIK KOOLITUS	8
ALLIKMATERJALID	9
JUHTUMIUURINGUD	10

KOOLITAJA JUHEND

SISSEJUHATUS

Käesolev koolitusjuhend (koolitaja juhend) on mõeldud neile, kes pakuvad juristidele rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise alaseid ELi õigusnorme käsitlevat koolitust. Koolituses osalejate jaoks on samuti olemas asjakohane juhend (kasutajajuhend).

Mõlemad juhendid on koostatud lepingu alusel, mille Euroopa Komisjon on sõlminud sihtasutusega European Lawyers Foundation (ELF) ja Euroopa Advokatuuride ja Õigusliitude Nõukoguga (CCBE) ning mis käsitleb juristidele rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise eeskirjade kohta koolituse väljatöötamist ja korraldamist ELi tasandil (teenuste hankeleping JUST/2018/JACC/PR/CRIM/0185).

Euroopa Komisjoni eesmärgid hankemenetluse korraldamisel olid järgmised:

„Lepingu üldeesmärk on ELi rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise eeskirjade peamiste põhimõtete ja normide alaste kutseoskuste täiendamine, teadlikkuse tõstmine ja teadmiste levitamine juristide seas. Lepingu eesmärk on analüüsida, hinnata ja toetada juristide vajadusi, suurendades nende teadlikkust oma osa ja kohustuste kohta rahapesu ja terrorismi rahastamise vastases võitluses vastavalt direktiivi nõuetele.

Erieesmärk on saavutada koolitusprogrammi levik võimalikult paljude juristideni kogu liidus. Eelkõige võib koolitus aidata juristidel leida vastused küsimustele, kuidas nad saaksid kõige paremini:

- *saada teada, millised on asjakohased rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamisega seotud kohustused, ning neid mõista; analüüsida, kuidas juriste ja õigusbüroosid võidakse seoses rahapesu ja terrorismi rahastamisega väärkasutada;*
- *analüüsida, milliseid tavaid saavad juristid ja õigusbürood oma jurisdiktsioonis ja kooskõlas asjaomaste advokatuurieeskirjadega rakendada, et tagada kutseala rangeimate eetikanormide järgimine;*
- *teha kindlaks probleemid, mis võivad konkreetsete sätete tõlgendamisel tekkida, võttes arvesse hüpoteetilisi ja tegelikke juhtumeid ning eelkõige ärisuhete jätkamist oma klientidega ja muid kaalutlusi.“*

Enne koolitusjuhendite väljatöötamist koostas partnerite konsortsium koolitusvajaduste hinnangu ja koolitusstrateegia, tuginedes vastustele, mis saadi küsimustikule, mis käsitles liikmesriikide tavaid juristidele koolituse pakkumisel rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise alaste ELi õigusnormide kohta. Küsimustikule vastasid CCBE liikmesadvokaadid kõigist 27 ELi liikmesriigist ja Ühendkuningriigist.

Asjakohane on tuletada meelde [rahapesuvastaste direktiivide tausta](#), sest need direktiivid mõjutavad juriste. Rahapesu ja terrorismi rahastamine kujutavad endast suurt ohtu elule ja ühiskonnale ning põhjustavad vägivalda, soodustavad kuritegevust ja ohustavad õigusriigi aluseid. Võttes arvesse juristide rolli ühiskonnas ning nende ametialaseid ja muid kohustusi ja norme, peavad juristid alati tegutsema ausalt, toetama õigusriiki ja olema ettevaatlikud, et mitte soodustada kuritegevust. See tähendab, et juristid peavad olema pidevalt teadlikud ohust, et kurjategijad otsivad viise, kuidas õiguselukutse esindajaid rahapesu ja terrorismi rahastamise eesmärgil ära kasutada.

Juristid ja õigusbürood peavad tagama, et nad tunnevad ja täidavad rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamisega seotud kohustusi, mis tulenevad järgmisest:

- (i) õiguselukutse peamised eetikapõhimõtted, mille hulka kuulub kohustus mitte toetada ega soodustada kuritegevust, ning
- (ii) liidu õiguse nõuded.

Kõik ELi juristid peavad olema teadlikud nii kehtivatest õiguslikest ja eetilistest kohustustest kui ka oma tegevusvaldkonna ja klientidega seotud ohtudest ning ennast neis küsimustes pidevalt harima. See on eriti tähtis, kuna kurjategijad kasutavad rahapesuks ja terrorismi rahastamiseks üha keerukamaid meetodeid. Teadlikkus, valvsus, ohumärkide äratundmine ja ettevaatlikkus on parimad juristide käsutuses olevad vahendid, mille abil hinnata olukordi, kus võib tekkida rahapesu ja terrorismi rahastamise kahtlus.

Käesoleva juhendi eesmärk on aidata koolitajatel, kes pakuvad juristidele rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamist käsitlevat koolitust, mõista, kuidas tuleks selline koolitus üles ehitada, et juristid mõistaksid oma õiguslike ja eetiliste kohustuste täielikku ulatust ning oma haavatavust ohtude suhtes.

KUIDAS JUHENDIT KASUTADA?

Käesolevale koolitaja juhendile on lisatud kasutajajuhend, mis on mõeldud koolituses osalejatele.

Kasutajajuhendis on üksikasjalikult kirjeldatud ELi õigusnorme, mis reguleerivad rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamist. Selles valdkonnas juristide koolitamisel tuleks peamiselt tugineda sellele kasutajajuhendile. Ometi ei tohiks seda käsitada jäiga kavana, mida tuleb igas koolituses automaatselt järgida, sest on ilmne, et koolituskursused võivad erineda, sõltuvalt järgmistest asjaoludest:

- osalejate varasemad teadmised ja kogemused;
- osalejate haavatavus konkreetsete rahapesu ja terrorismi rahastamisega seotud riskide suhtes;

- kursuse pikkus (sest pikema kursuse puhul on võimalik käsitleda iga teemat põhjalikumalt);
- kas kursus on üldist laadi ja hõlmab kogu teemat või keskendub ühele konkreetsele teemavaldkonnale.

Teisisõnu tuleks kasutajajuhendit kasutada lähtematerjalina ja järgida koolituskursusel selle ülesehitust.

Õpiväljundid

Enne koolitaja juhendi ja kasutajajuhendi väljatöötamist analüüsiti ELi juristide koolitusvajadusi ning koostati seejärel koolitusvajaduste hinnang. Koolituskursust kasutajajuhendi põhjal ette valmistades tuleks arvesse võtta ka koolitusvajaduste hinnangut. Koolitusvajaduste hinnangus on esitatud õpiväljundid, st oskused, pädevus ja teadmised, ning seda on kasutatud käesoleva koolitaja juhendi alusena.

Üks koolitusvajaduste hinnangu järeldusi oli see, et juristid soovivad valdavalt koolitust, mis on praktiline ning keskendub juhtumiuuringutele ja parimatele tavadele. Populaarsed on koolitused, kus käsitletakse igapäevatöö nõudeid ja tegelikku õigusosalast praktikat. Igal koolituskursusel tuleb leida tasakaal ühelt poolt rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise normide sisu tutvustamise ning teiselt poolt selliste näidete vahel, mis muudavad koolituse praktiseerivate juristide jaoks eluliseks.

Kuigi kasutajajuhend juhtumiuuringuid ei sisalda, soovitatakse koolitajatel tutvuda väljaandega „[A lawyer's guide to detecting and preventing money laundering](#)“ (Juhend juristidele rahapesu avastamiseks ja tõkestamiseks), mille andsid 2014. aastal välja Euroopa Advokatuuride ja Õigusliitude Nõukogu (CCBE), International Bar Association (IBA) ja American Bar Association (ABA) ning mille lehekülgedel 39–46 on esitatud mitu juhtumiuuringut. Sellest räägitakse pikemalt allpool jaotises „Juhtumiuuringud“.

Nii eespool nimetatud CCBE-IBA-ABA väljaanne kui ka teine kasulik väljaanne „[Guidance for a risk-based approach for legal professionals](#)“ (Riskipõhise tegutsemise juhend õiguselukutse esindajatele), mille andis 2019. aastal välja rahapesuvastane töökond (FATF), sisaldavad pikki riskide loetelusid. Need riskid on tavaliselt jagatud kolme valdkonda:

- kliendiga seotud risk;
- tehinguga seotud risk;
- geograafiline risk.

Direktiivi III lisas on esitatud nendes kolmes valdkonnas võimalikku suuremat riski iseloomustavate tegurite ja tõendite mittetäielik loetelu, kuid eespool juba nimetatud kahes väljaandes on toodud hulk lisanäiteid (CCBE-IBA-ABA väljaande lk 28–38 ja FATFi väljaande lk 27–43). Need riskid on nii juhtumiuuringute kui ka parimate tavade rikkalikuks allikaks, mida

saab kasutada juristide koolitusel praktiliste näidetena. Allpool jaotises „Juhtumiuuringud“ on täiendavalt selgitatud, kuidas neid kahte väljaannet koolituses kasutada.

Koolitusvajaduste hinnangus on loetletud valdkonnad, mille puhul enamik advokatuuride ja õigusliitude vastajaid leidsid, et juristid vajavad koolitust eelkõige neis valdkondades. Need valdkonnad on järgmised:

- (1) kui ulatuslikke samme peavad juristid astuma, et teha kindlaks kliendi rahaliste vahendite allikas;
- (2) kuidas viia läbi rahapesu ja terrorismi rahastamisega seotud riskihinnang enda kui juristi või õigusbüroo puhul ning teave rahapesu ja terrorismi rahastamise riski ja õigussektori haavatavuse kohta;
- (3) isikuandmete kaitse üldmääruse ja rahapesuvastaste eeskirjade koostoime;
- (4) teave selle kohta, kuidas piiratud vahenditega väiksemad bürood saavad tõhusalt täita rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise kohustusi;
- (5) kuidas tulla toime asjaoluga, et eri liikmesriikides kehtivad erinevad rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise reeglid;
- (6) teadmine seoses süüteo, riskihindamise ja teatamiskohustusega (st millise tasandi teadmine on vajalik);
- (7) kuidas kontrollida isikusamasust eri liiki klientide puhul, kelleks võivad olla üksikisikud, eri liiki äriühingud, usaldusühingud jne;
- (8) tegelike tulusaajatega seotud eriprobleemid;
- (9) millises ulatuses võivad juristid tugineda teistelt kohustatud isikutelt saadud teabele.

Siin loetletud teemade eesmärk on aidata koolitajatel kursusi ette valmistada. Vastused paljudele eespool esitatud küsimustele sisalduvad asjakohaste pealkirjade all kasutajajuhendis. Mõned aspektid võivad olla ühes jurisdiktsioonis tähtsamad kui teises.

Metoodika

Iga koolituskursus vajab oma metoodikat. Näiteks võib kehtivaid õigusnorme käsitlevas kursuse osas olla vaja kasutada traditsioonilise loengu vormi koos slaidide ja märkmetega. Praktilist osa, sealhulgas juhtumiuuringuid, on seevastu parem tutvustada väikestes õpitubades või eraldi rühmades, kus lahendatakse ülesandeid.

TULEMUSLIK KOOLITUS

Samad hea koolituse üldpõhimõtted kehtivad ka juristidele suunatud rahapesuvastase koolituse puhul.

Rahapesuvastase koolituse korraldamisel tuleks siiski arvesse võtta teatavaid eripõhimõtteid.

- (1) Koolituses osalevate juristide teadmised ja ootused võivad olla erinevad. Oluline on olla kohe alguses teadlik sellest, mida osalejad juba teavad. Näiteks võivad mõned juristid arvata, et rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise norme nende suhtes üldse ei kohaldata, ning sel juhul tuleks keskenduda direktiivi kohaldamisala üksikasjadele. Teistel võib olla kriminaalõigusega vähe kogemusi ja sel juhul oleks kasulik keskenduda kuritegudele, millel põhinevad tegelikust elust pärit rahapesu ja terrorismi rahastamise näited. Seetõttu on oluline hinnata koolituse alguses osalejate teadmiste taset ja teadlikkust, kasutades selleks võib-olla ametlikku küsimustikku või korraldades alguses kiire küsimuste ja vastuste osa, et olla kindel, et koolitus on asjakohane ja tulemuslik.
- (2) Kasulik on kutsuda rahapesuvastasele koolitusele esinema väliseksperte, kes tutvustaksid erinevaid vaatenurki. Ilmne valik on kutsuda riiklikust rahapesu andmebüroost kohale ekspert, kes tegeleb kahtlasi tehinguid käsitlevate teadetega, kuna ta võib tutvustada mitmesuguseid juhtumeid, millega ta on kokku puutunud. Oluline on rahapesu andmebüroo esindajat lühidalt instrueerida, et ta piirduks näidetega, mis kehtivad juristide puhul, ning tutvustaks ka juristide suhtes kohaldatavaid konkreetseid rahapesuvastaseid norme, et tema ettekanne oleks asjakohane.
- (3) Rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamist käsitlevad õigusaktid on õigusvaldkond, kus erinevalt muudest juristide tegevusvaldkondadest võib õige menetluse järgimata jätmine tuua juristi jaoks kaasa kriminaal- ja muu vastutuse. Seetõttu on oluline, et osalejad lahkuksid koolituselt kindla teadmisega, et eeskirjad on tähtsad ning eeskirjade eiramisel võidakse nad võtta vastutusele ja see võib rikkuda nende maine (ja nad võivad ka töö kaotada, kui asi on piisavalt tõsine).
- (4) Nagu käesolevas juhendis on rõhutatud, ütlevad juristid alati, et nad õpivad sellest valdkonnast kõige rohkem tegelikust elust pärit näidete varal. Seega tuleks kõigil esinejatel paluda tuua oma ettekandes võimalikult palju näiteid, eelkõige sellepärast, et direktiivis kasutatud oluliste väljendite tähendus ei ole alati iseenesest mõistetav. Samuti tuleks kaaluda spetsiaalset koolitust, mis käsitleb ainult ühte või mitut juhtumiuuringut. Allpool on jaotises „Juhtumiuuringud“ esitatud selle kohta täiendavad juhised. Lisaks tuleks osalejaid julgustada esitama kogu koolituse vältel küsimusi ning üldiselt suhtlema koolitaja(te) ja teiste osalejatega.
- (5) Sageli valmistavad koolituskursust ette isikud, kes on spetsialiseerunud üldisele koolitusele, mille raames käsitletakse paljusid teemasid, sest spetsialistide koolitamine on

omaette oskus. Rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamist käsitlev koolitus on ainult materiaaõigusega seotud teemasid käsitlevast koolitusest erinev, sest see hõlmab nii materiaaõigust kui ka praktilise juhtimisel vajalikke menetlusi. Lisaks sellele võib eeskirjade täitmata jätmine tuua juristidele endile kaasa tõsiseid karistusi, sealhulgas rasketel juhtudel advokatuurist väljaheitmise, ning seetõttu läheb see kaugemale tavalisest hooletusest, mis võib juhtuda, kui ei osaleta olulist teemat käsitlevas koolituses. On tähtis, et koolituse ettevalmistamisel peetakse neid asjaolusid silmas. Seetõttu on soovitatav, et üldise koolituse pakkuja kaasaks koolitusprogrammi kavandamisse rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise normide eksperdi, et olla kindel, et sobivad spetsialistid käsitlevad asjakohaseid teemasid nõuetekohaselt.

ALLIKMATERJALID

Nagu juba mainitud, on rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise valdkonnas avaldatud juristidele kasulikke juhendeid. Neid on kasutatud kasutajajuhendi koostamisel ja neile osutatakse ka käesoleva koolitaja juhendi eelnevates jaotistes. Neid soovitatakse koolitajatele täiendavate ideede saamiseks.

Kaks peamist juhendit on:

- (1) „[A lawyer’s guide to detecting and preventing money laundering](#)“ (Juhend juristidele rahapesu avastamiseks ja tõkestamiseks), mille andsid 2014. aastal välja CCBE, International Bar Association (IBA) ja American Bar Association (ABA);
- (2) „[Guidance for a risk-based approach for legal professionals](#)“ (Riskipõhise tegutsemise juhend õiguselukutse esindajatele), mille andis 2019. aastal välja rahapesuvastane töökond (FATF).

Tuleks siiski meeles pidada, et nimetatud kahe juhendi avaldamisel ei peetud silmas kehtivate ELi õigusaktide konkreetset raamistikku. Need on suunatud kogu maailma juristidele ja käsitlevad peamisi põhimõtteid. Ka on esimese juhendi avaldamisest möödunud mõned aastad ja osa selle aluseks olnud asjaolusid võib olla muutunud.

2020. aastal, mil Ühendkuningriigis kestis veel ELis lahkumise eelne üleminekuperiood, avaldas Legal Sector Affinity Group Ühendkuningriigis juhendi „[Anti-Money Laundering Guidance for the Legal Sector](#)“ (Rahapesuga võitlemise juhend õigusektorile). See on üks mitmest advokatuuride avaldatud juhendist. Teised ELis avaldatud juhendid on avaldanud [Iirimaa õigusliit \(Law Society of Ireland\)](#) ja [Madalmaade advokatuur](#).

Arvesse tuleb võtta ka kohtuotsuseid. Kahte peamist Euroopa tasandi kohtuasja on osundatud ja lühidalt kirjeldatud kasutajajuhendis. Nendes asjades tehtud otsused on põhilised otsused, mis puudutavad direktiivi mõju ning rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise regulatsiooni üldiselt ning nendes käsitletakse üht õiguselukutse põhiväärtust, st ametisaladust (mida nimetatakse ka konfidentsiaalsuskohustuseks ja advokaadi kutsesaladuseks). See teema kerkib

tõenäoliselt esile enamikul rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamist käsitlevatel juristide koolitustel ning seetõttu peaksid koolitajad nende kohtuotsustega tutvuma:

- Euroopa Kohtu otsus kohtuasjas C-305/05, *Ordre des barreaux francophones et germanophone ja teised vs. Conseil des ministres*;
- *Michaud vs. Prantsusmaa* (hagiavaldus nr 12323/11).

Koolitajad peaksid olema teadlikud, et kasutajajuhend ja ka eespool osundatud otsused käsitlevad rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamist Euroopa tasandil. Direktiiv on üle võetud siseriiklikku õigusesse ning olemas võib olla siseriiklike kohtuasju, millest koolitaja peaks teadma ja mida ta peaks mõistma.

On oluline, et jurist teaks, milline on täpne sõnastus, mida on kasutatud direktiivi riigikeelses versioonis ja ka liikmesriigi rakendusaktides, ning kuidas seda tavaliselt tõlgendatakse. Liikmesriigi õigusaktid ja siseriiklik kohtupraktika ei tohi lahknedada direktiivis sätestatud kogu ELi hõlmavatest nõuetest ning kui need lahknevad, on direktiiv esimuslik. Sellest hoolimata võib sõnade tähendus liikmesriigiti veidi erineda.

Lisaks sellele peaksid koolitajad silmas pidama ka riiklike riskihinnangute tausta ja sisu, kuna rahapesu ohte põhjustavad tingimused on liikmesriigiti erinevad. Rahapesuvastane töökond (FATF) peab [riiklike riskihinnangute registrit](#).

JUHTUMIUURINGUD

Käesolevas koolitaja juhendis on korduvalt mainitud kahte juhendit, mis käsitlevad juristide kohustusi seoses rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamisega. Neis väljaannetes tuuakse praktilisi näiteid õiguselukutse haavatavusest selles valdkonnas toimuva kuritegevuse suhtes. Nende eesmärk ei ole tutvustada konkreetselt ELi õigusaktides sätestatud kohustusi, vaid need on üldised juhendid, mis on mõeldud kasutamiseks juristidele kogu maailmas. Seda tuleks materjale kasutades meeles pidada.

„A lawyer’s guide to detecting and preventing money laundering“ (Juhend juristidele rahapesu avastamiseks ja tõkestamiseks), mille andsid 2014. aastal välja CCBE, International Bar Association (IBA) ja American Bar Association (ABA), on käesoleva koolitaja juhendi seisukohast kõige kasulikum, sest see sisaldab alates 40. leheküljest juhtumiuuringuid, mida saab koolituses kasutada. Osalejatega materjali arutades saab välja tuua konkreetselt Euroopas kasutatavad lahendused.

Esitatud on palju erinevaid juhtumiuuringuid. Iga juhtumiuuringu puhul on toodud pealkiri, mille alla juhtumiuuring kuulub, ning kogum tüüpilisi asjaolusid. Seejärel esitatakse loetelu ohumärkidest, mis peaksid osaleja valvsaks muutma, ning lõpuks esitatakse lahendus pealkirjaga „Mida saate teha?“ .

Järgmine on tüüpiline näide.

Katkestatud tehingud ja rahaliste vahendite ülekandmine ilma vajalike õigustoiminguteta

Õigusbüroosse pöördus uus klient, kes soovis abi mitme vara ostmisel. Kliendiga tegeles büroo nooremjurist, kes enne kliendi suhtes hoolsusmeetmete rakendamist või temaga lepingu sõlmimist andis kliendi palvel talle büroo pangakonto andmed. Pärast raha deponeerimist klient täiendavaid juhiseid ei andnud. Seejärel selgitas klient, et ta ei soovi enam asjaomast vara osta, ja palus edastada deponeeritud raha kolmandale isikule, selle asemel, et tagastada see tema enda isiklikule pangakontole.

Ohumärgid

Tehingust loobutakse pärast seda, kui rahalised vahendid on kliendikontole laekunud. Klient nõuab, et deponeeritud rahalised vahendid saadetakse kliendile tagastamise asemel kolmandale isikule. Klient väldib mõjuva põhjuseta isiklikku kontakti.

Mida saate teha?

Ärge lubage kliendil raha deponeerida enne, kui olete rakendanud kliendi suhtes hoolsusmeetmeid, teinud kindlaks tehingu eesmärgi ja veendunud, et rahaliste vahenditega ei ole seotud rahapesu oht. Teise võimalusena ärge edastage raha kolmandale isikule, vaid tagastage see algsele pangakontole.

Mõlemas juhendis, st eespool nimetatud esimeses juhendis, kust see juhtumiuuring on võetud, ja teises juhendis „Guidance for a risk-based approach for legal professionals“ (Riskipõhise tegutsemise juhend õiguselukutse esindajatele), mille avaldas 2019. aastal rahapesuvastane töökond (edaspidi „teine juhend“), on loetletud ohumärgid, mis viitavad praktiliselt õiguselukutse haavatavusele.

Järgmine loetelu on tavaliste ohumärkide tüüpiline loetelu, mis on võetud esimese väljaande IV peatükist, mis käsitleb konkreetselt ohumärke (mida on palju).

Makseviis

- Vara ostetakse sularaha eest ja kasutatakse seejärel kohe laenu tagatisena.

Puudub mõistlik põhjendus järgmise kohta:

- ette on nähtud ebatavaliselt lühike tagasimakseperiood;
- hüpoteeklaenu makstakse korduvalt tagasi algselt kokkulepitud lõpptähtajast märkimisväärselt varem või
- rahalised vahendid annab füüsilisest või juriidilisest isikust laenuandja, mitte krediidasutus.

Teise juhendi lisas (5. lisa) „Näited ohumärkidest, mis annavad õigusala töötajatele märku kahtlasest tegevusest või kahtlastest tehingutest“ on esitatud järgmised näited:

(l) tehingule antud tagatis asub hetkel suure riskiga riigis;

(m) hiljuti asutatud äriühingu kapital on märkimisväärselt suurenenud või on lühikese aja jooksul tehtud samasse äriühingusse järjestikuseid sissemaksid, millel puudub loogiline seletus;

(n) kapital on suurenenud sellisest välisriigist saadud vahendite arvelt, millega äriühingul puudub seos või mis on suure riskiga riik;

(o) äriühing saab kapitalisüsti või mitterahalisi sissemaksid, mis on ülemäära suured võrreldes äriühingu tegevuse, suuruse või turuväärtusega, ja sellel puudub loogiline seletus.

Need näited on esitatud, sest need näitavad, et isegi kui koolitaja ei kasuta esimese juhendi juhtumiuuringuid, on mõlemas juhendis kirjeldatud praktilisi ohumärke, mille põhjal saab lihtsalt luua muid juhtumiuuringuid. Nagu eespool mainitud, on tõendatud, et mida praktilisem on koolitus, seda lihtsamalt osalejad need teadmised omandavad.